

LIETUVOS BALTIJOS JŪROS APLINKOS APSAUGOS VALDYMAS: GALUTINIS ATNAUJINTAS BŪKLĖS VERTINIMAS

ŽUVŲ IŠTEKLIAI IR ĮVAIROVĖ: GEROS APLINKOS BŪKLĖS SĄLYGOS

L. Ložys, J. Dainys, E. Jakubavičiūtė

Klaipėdos universitetas

*Gamtos tyrimų
centras*

*Aplinkos apsaugos politikos
centras*

*Aplinkos apsaugos
agentūra*

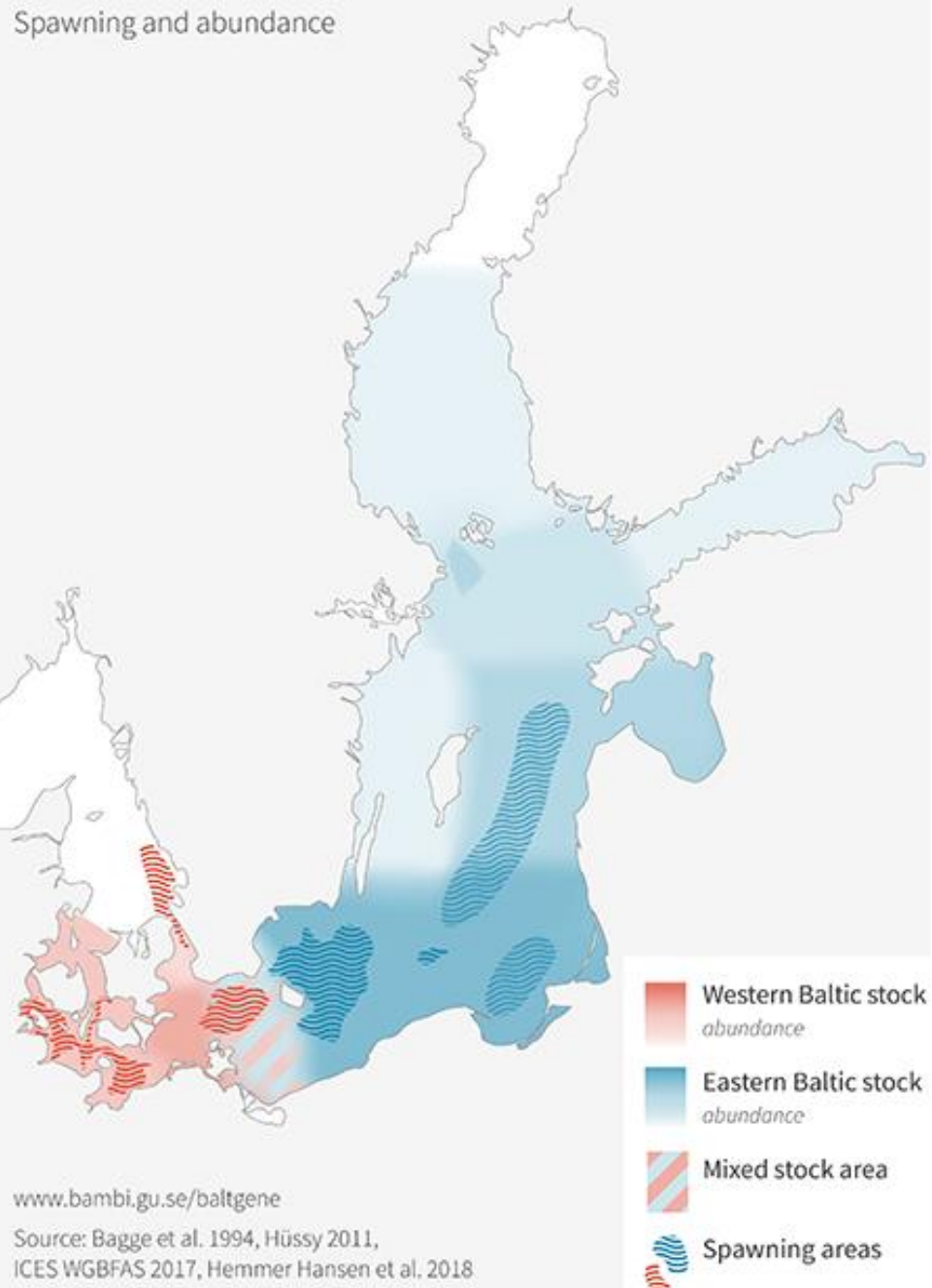
*Nacionalinė mokėjimo
agentūra*

- **67 žuvų ir nęgių rūšys.**
- **Trys pagrindinės ekologinės grupės: gėlavandenės (apie 20), jūrinės (apie 36) ir diadrominės (apie 11).**
- **33 žuvų rūšys laikomos įprastomis.**
- **Apie 19 apskritažiuomenių ir žuvų rūšių yra saugomos pagal Buveinių direktyvą, Berno arba CITES konvencijas, 5 įtrauktos į LRK, o 18 yra laikomos labai retomis.**
- **Verslinę reikšmę turi 19 jūroje sugaunamų žuvų ir nęgių rūšių.**
- **Pastarąjį dešimtmetį plačiai paplito invazinis juodažiotis grundalas (*Neogobius melanostomus*), ir vietomis jis tapo vyraujančia žuvimi.**

BALTIC COD, *Gadus morhua*

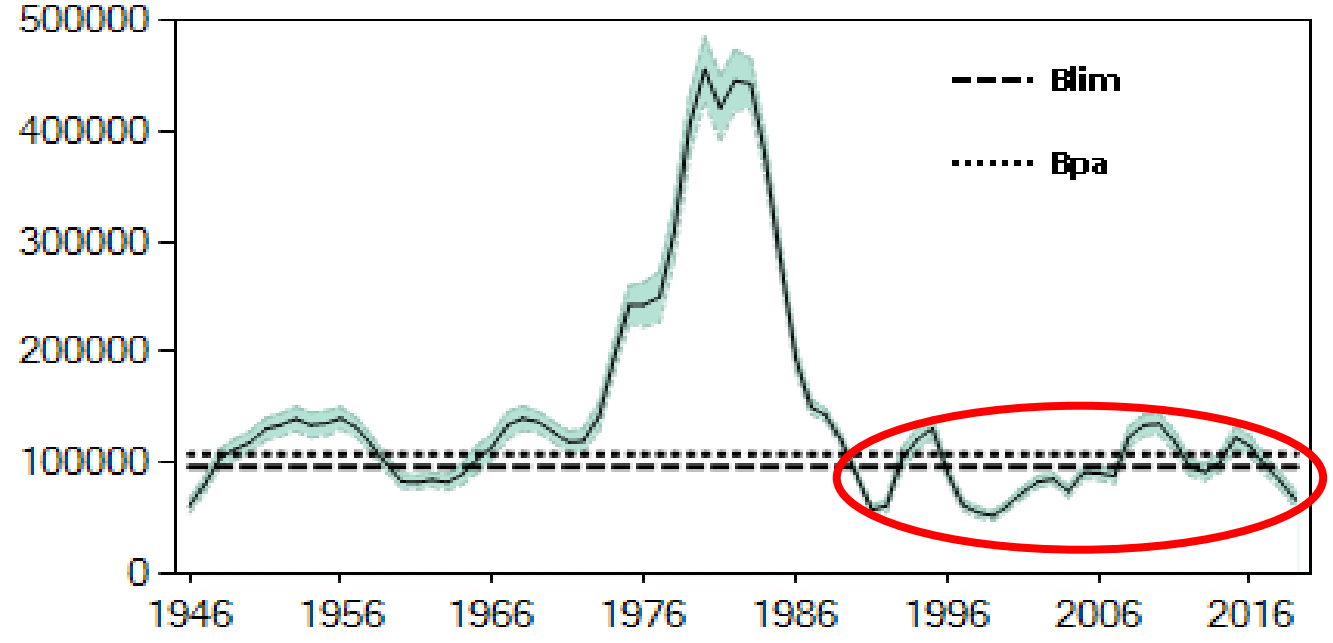
Spawning and abundance

www.bambi.gu.se/baltgene
Source: Bagge et al. 1994, Hüsey 2011,
ICES WGBFAS 2017, Hemmer Hansen et al. 2018

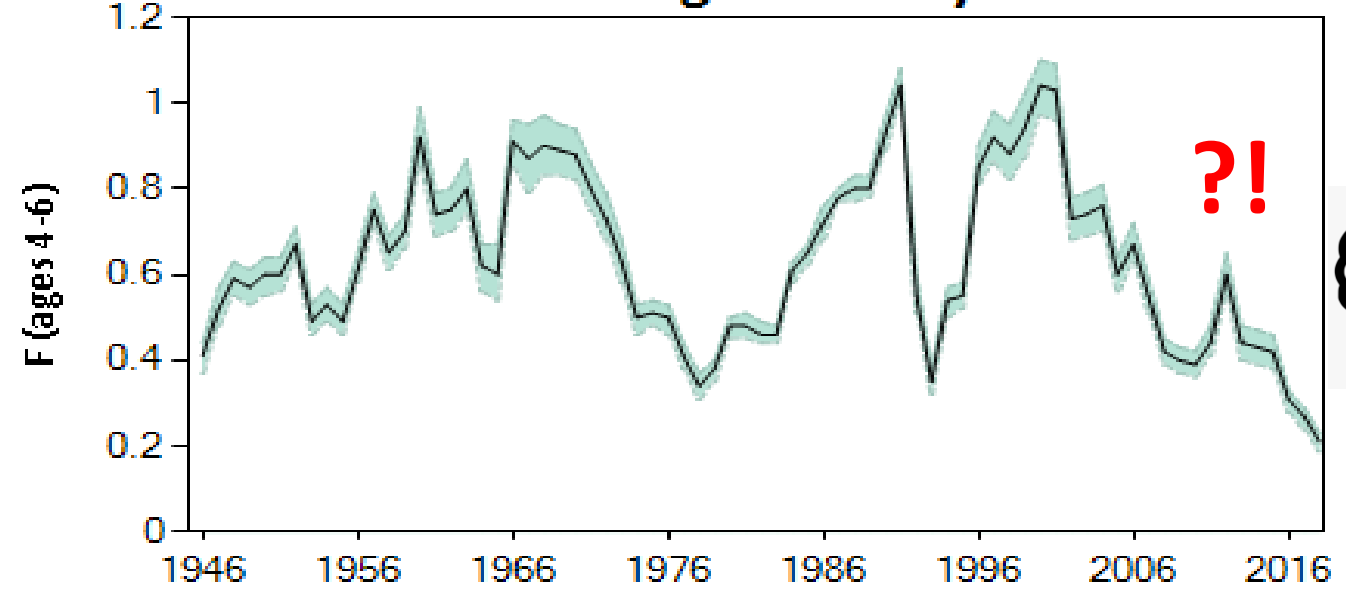
cod.27.24-32_2019_12941_201979010

SSB

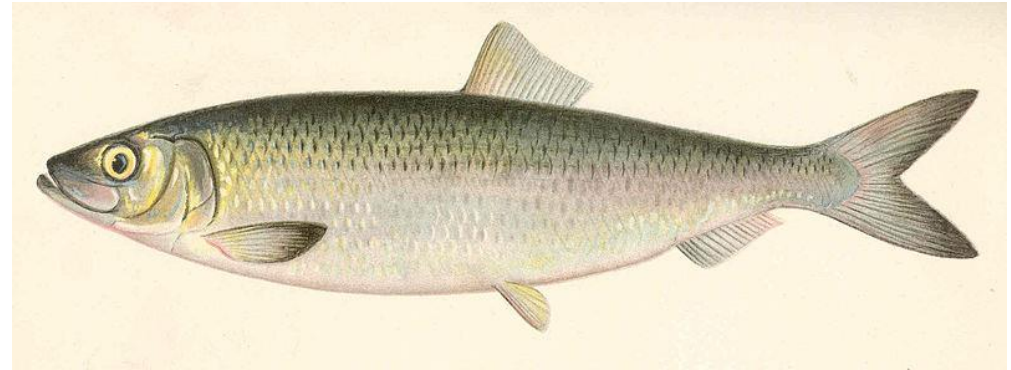
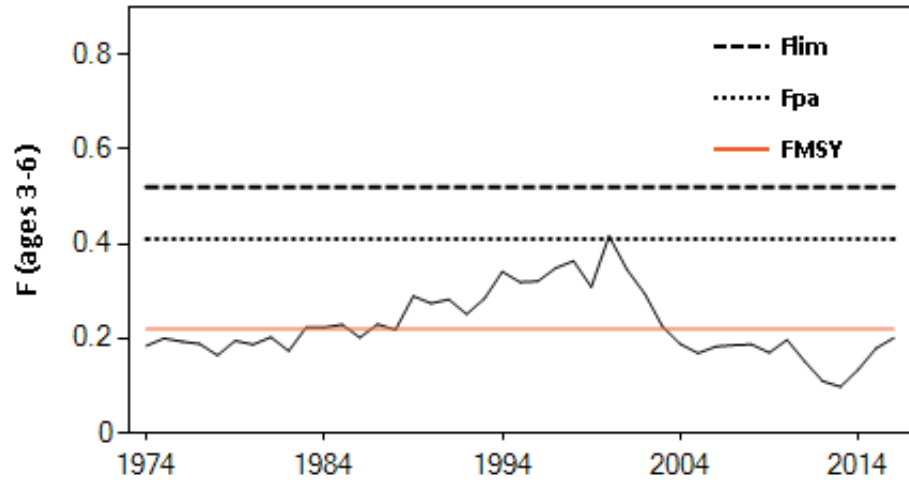
cod.27.24-32_2019_12941_201979010

Fishing Mortality

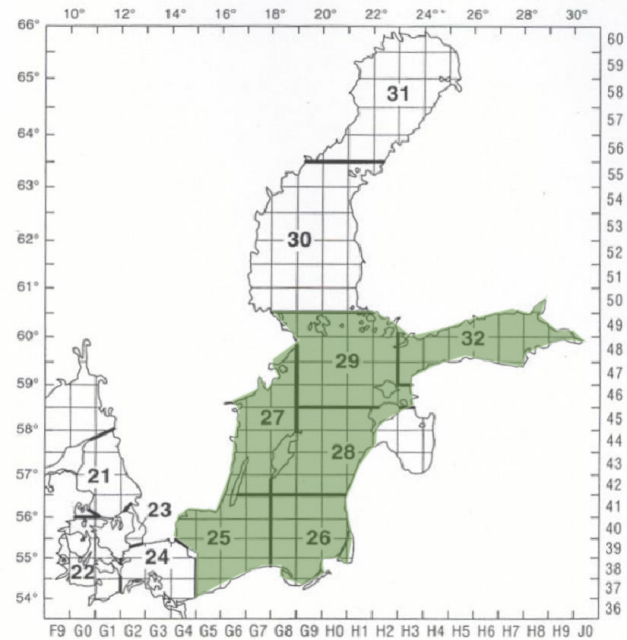
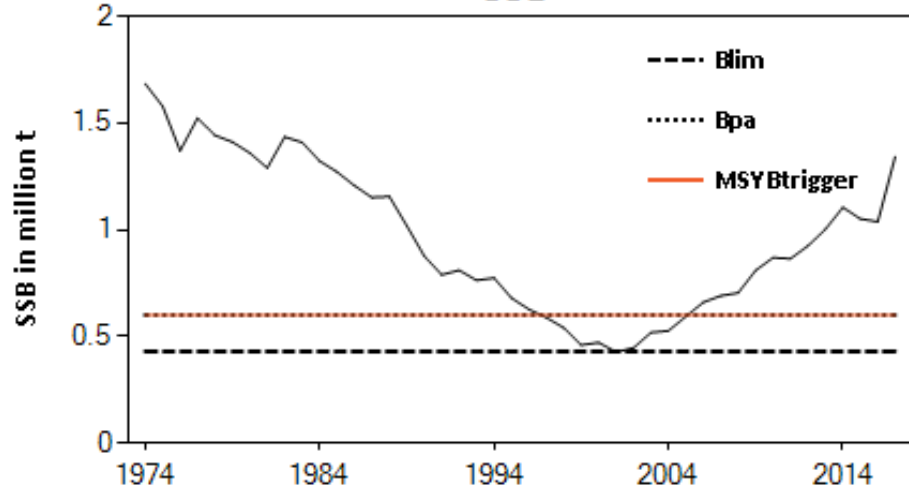
her:27.25-2932_2017_8355_20175300

F

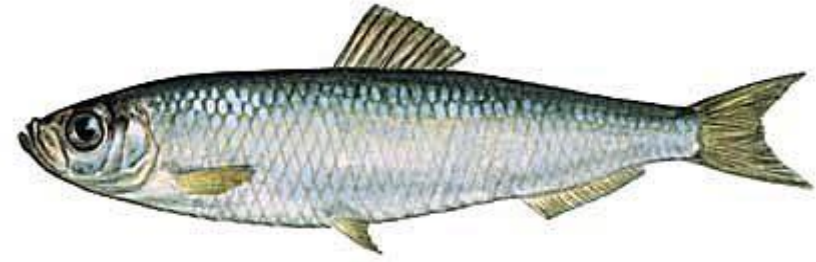
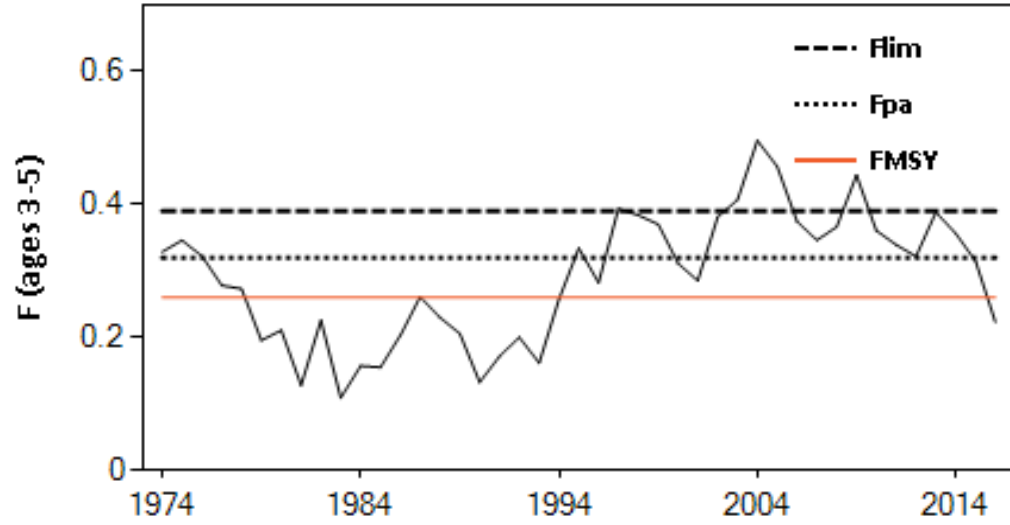
her:27.25-2932_2017_8355_20175816

SSB

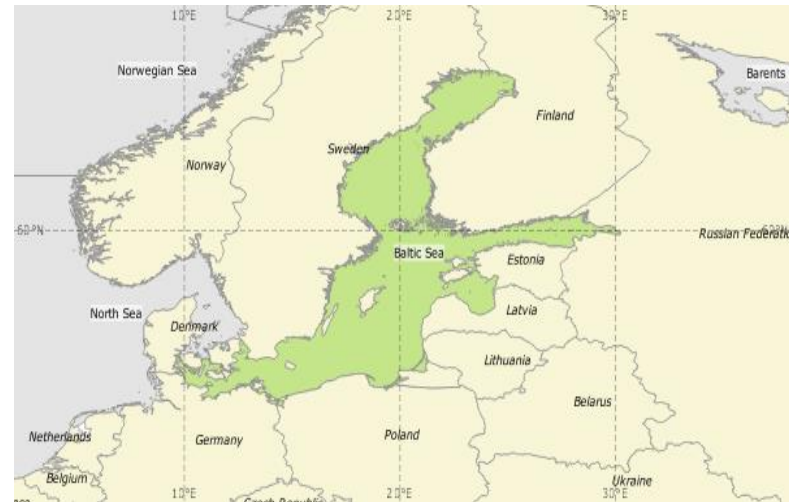
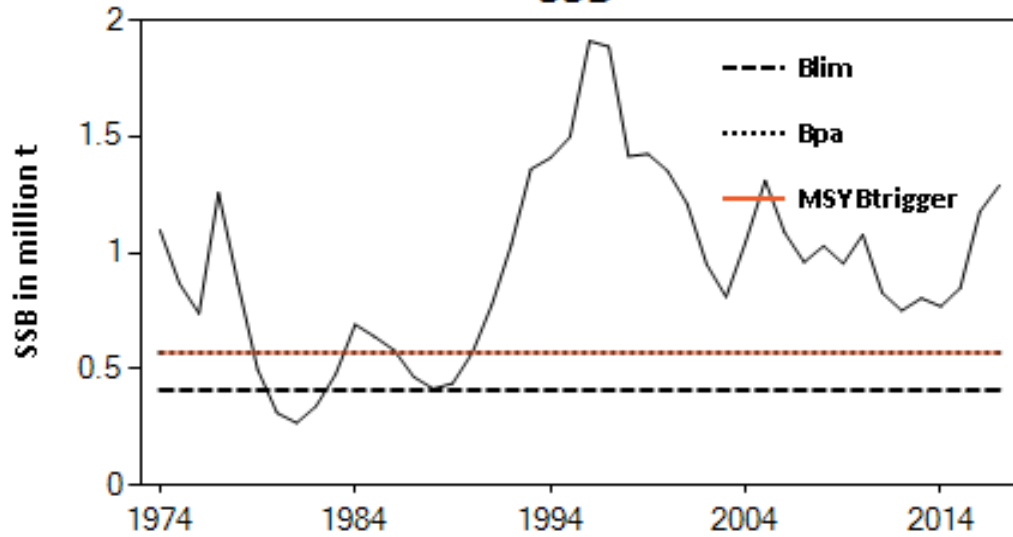
spr27.22-32_2017_8380_2017514072

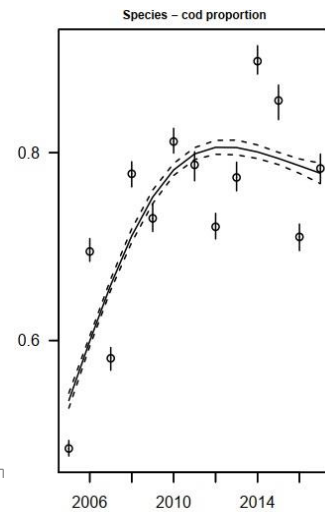
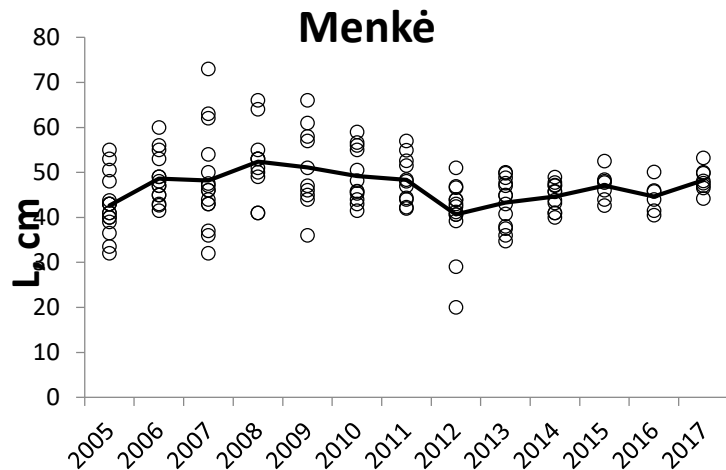
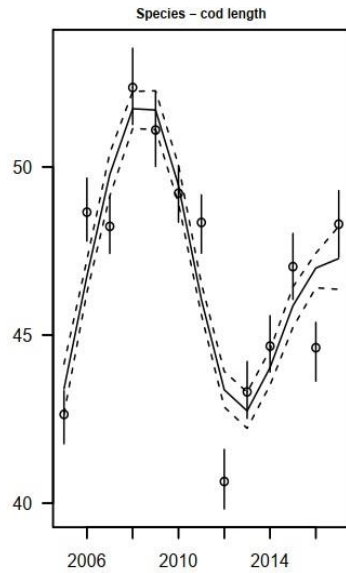
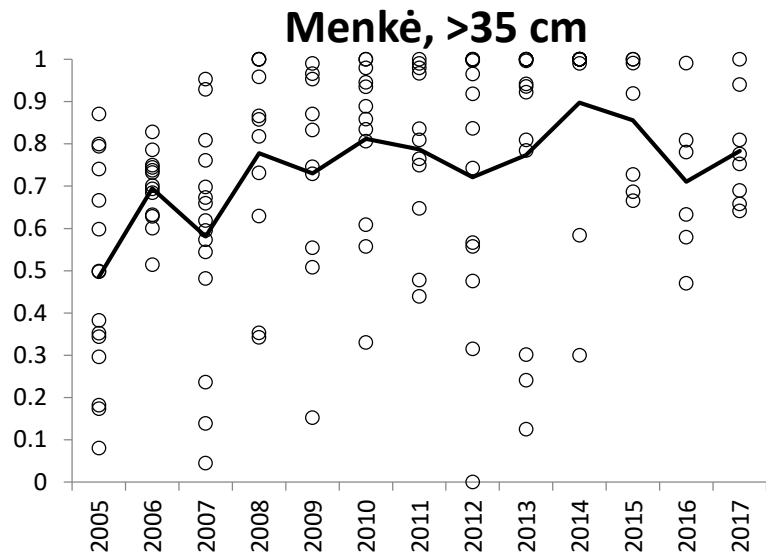
F

spr27.22-32_2017_8380_2017521106

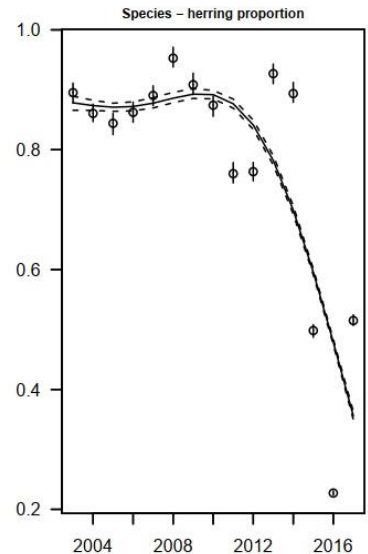
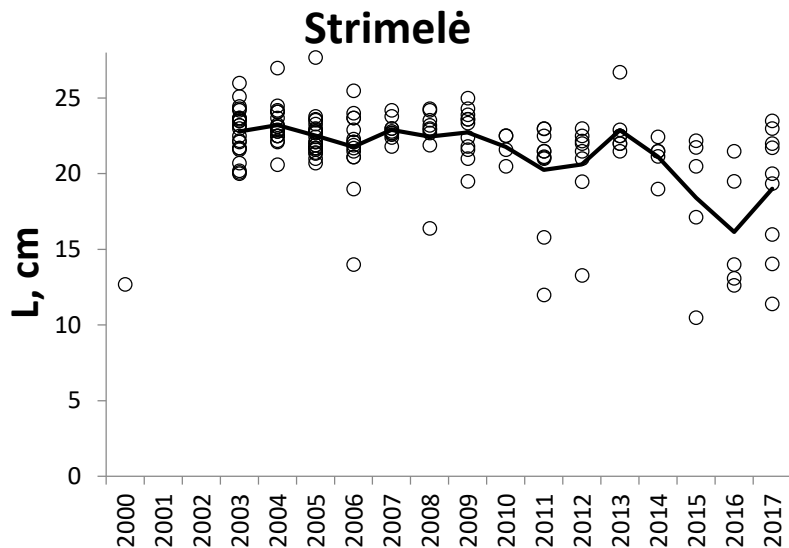
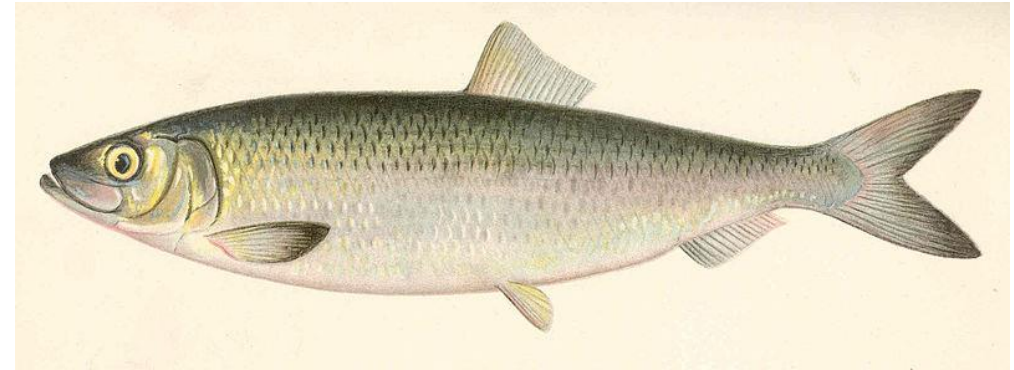
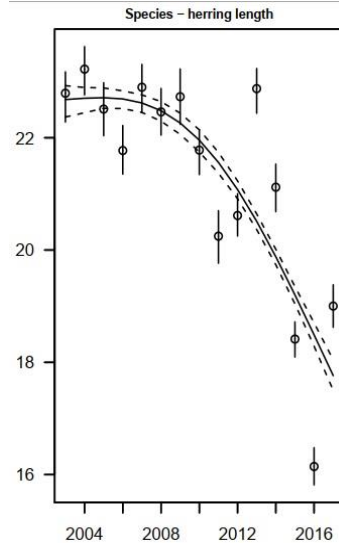
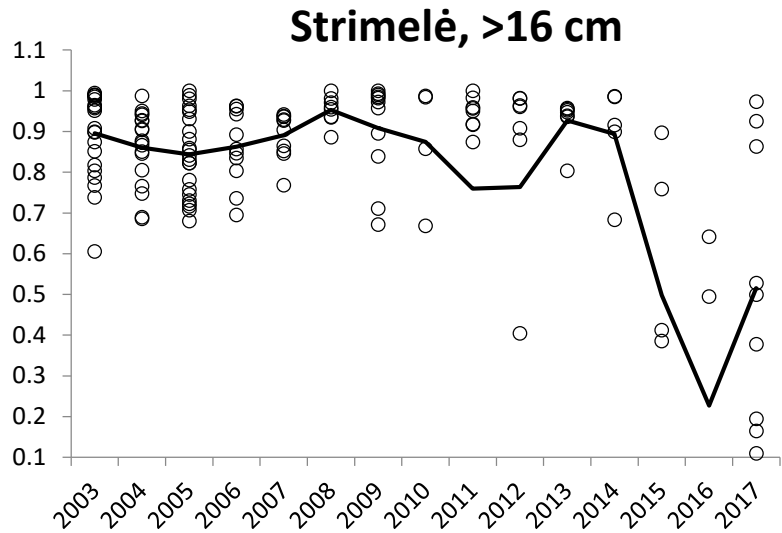
SSB

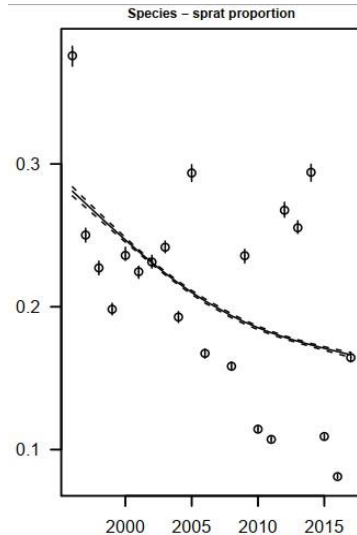
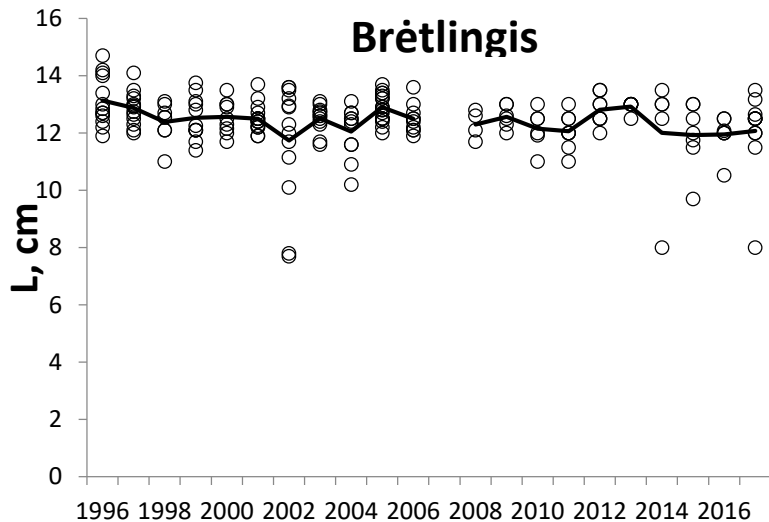
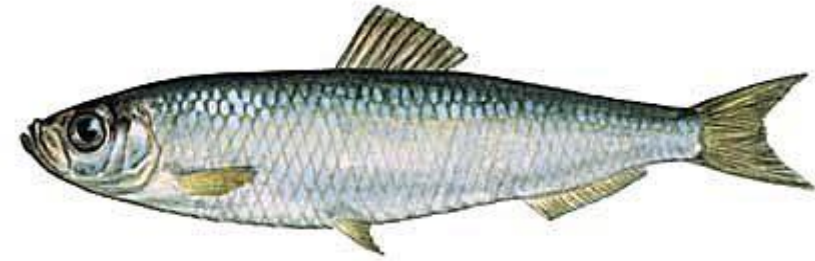
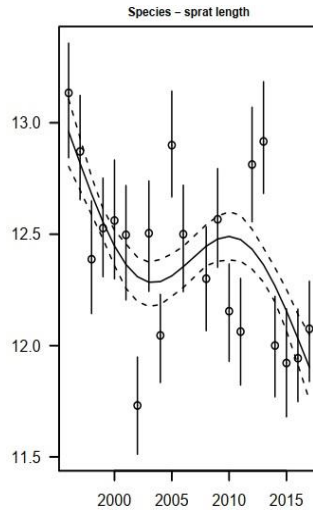
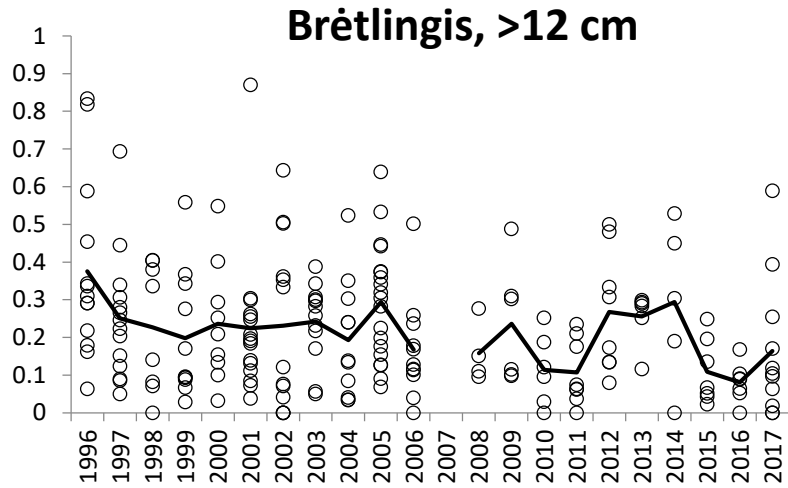
- Didesnį už vidutinę pirmos lytinės brandos normą menkių (>35 cm) proporcija mokslinių tyrimų laivų įrašuose 2005-2017 m ir Intersection Union testo rezultatai, statistiškai nepatikimas trendas ($p = 0,66$).
- 95-asis menkių ilgio pasiskirstymo procentilis remiantis mokslinių tyrimų laivų duomenimis ir *Intersection Union* testo rezultatai, statistiškai nepatikimas trendas ($p = 0,13$).

- Didesnų už vidutinę pirmos lytinės brandos normą strimelių (>16 cm) proporcija mokslinių tyrimų laivų įrašuose 2003-2017 m ir *Intersection Union* testo rezultatai, statistiškai patikimas neigiamas trendas ($p = 0,01$).
- 95-asis strimelių ilgio pasiskirstymo procentilis remiantis mokslinių tyrimų laivų duomenimis ir *Intersection Union* testo rezultatai, statistiškai patikimas neigiamas trendas ($p = 0,01$).

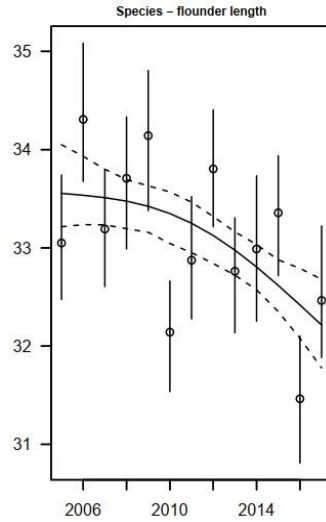
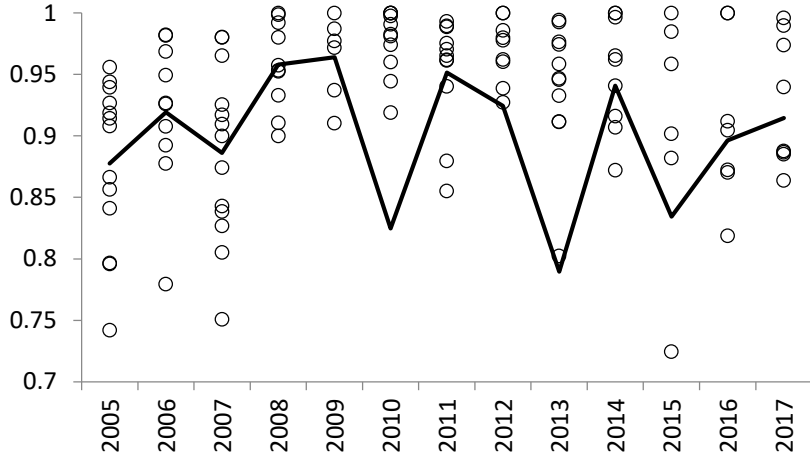

- Didesnių už vidutinę pirmos lytinės brandos normą brētlingių (>12 cm) proporcija mokslinių tyrimų laivų įrašuose 1996-2017 m ir *Intersection Union* testo rezultatai, statistiškai nepatikimas trendas ($p = 0,74$).
- 95-asis brētlingių ilgio pasiskirstymo procentilis remiantis mokslinių tyrimų laivų duomenimis ir *Intersection Union* testo rezultatai, statistiškai nepatikimas trendas ($p = 0,27$).

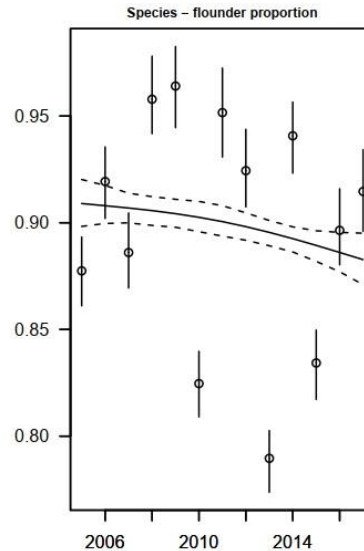
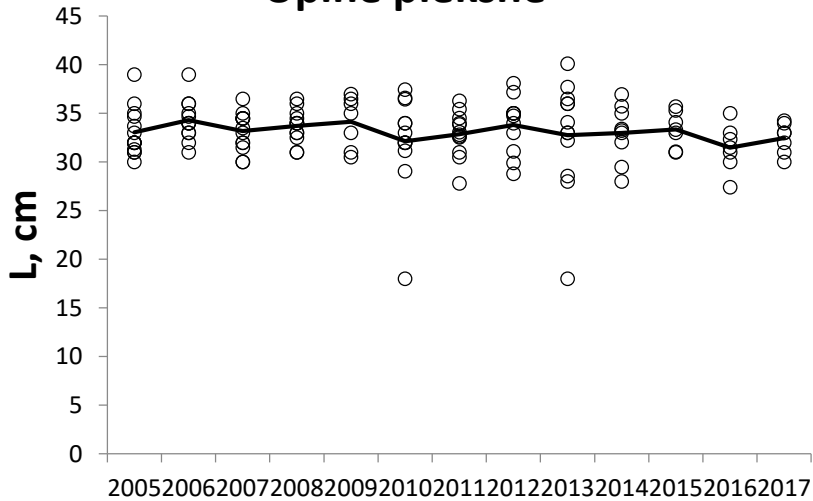

Upinė plekšnė, >21,5 cm

Upinė plekšnė

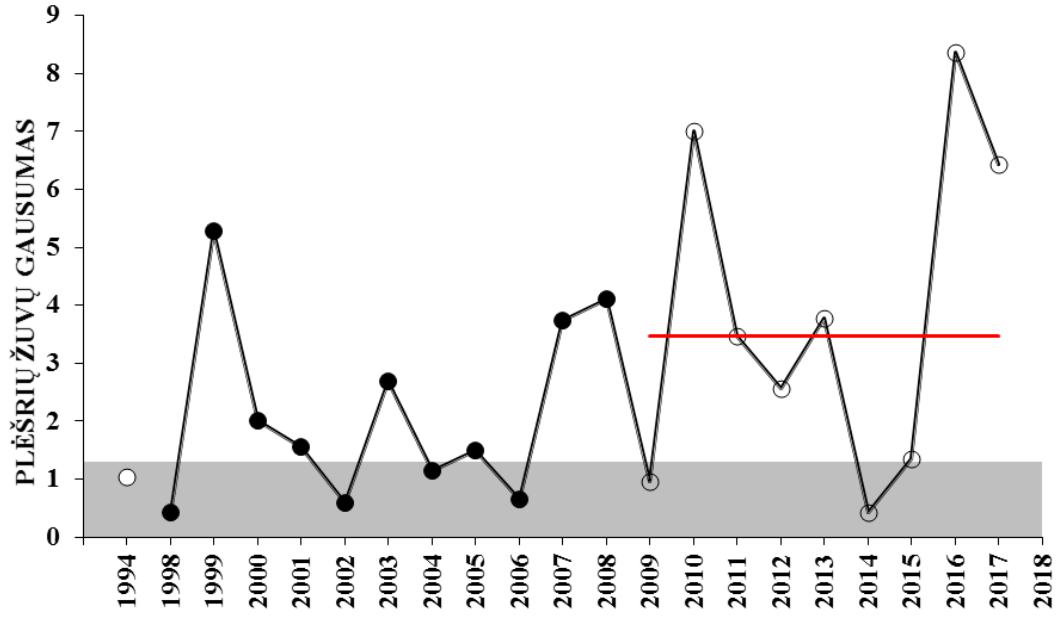
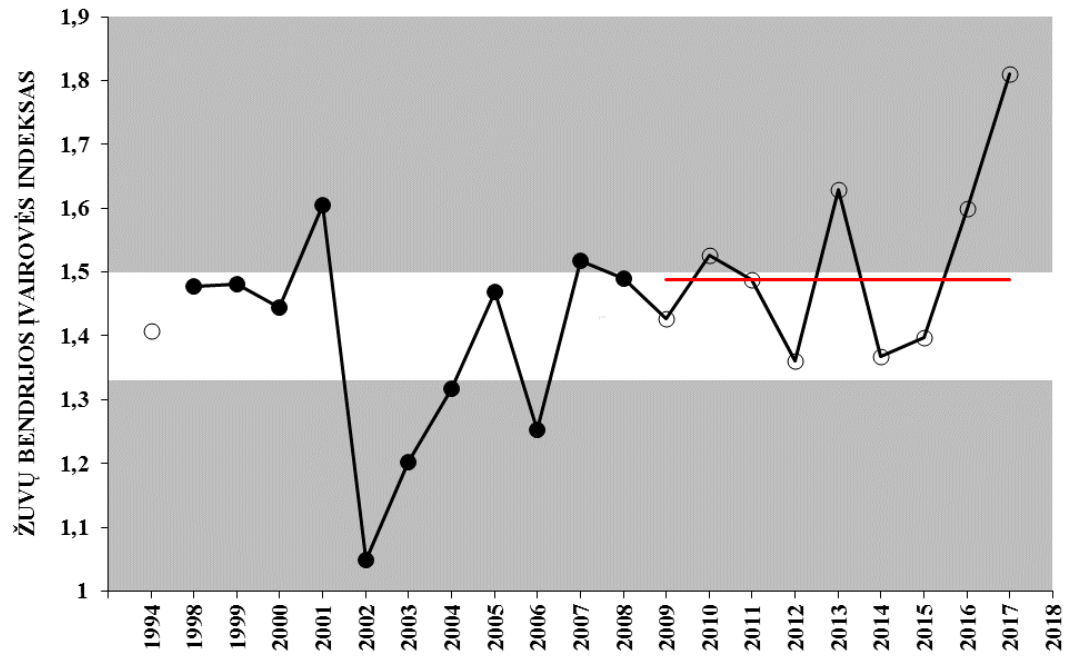

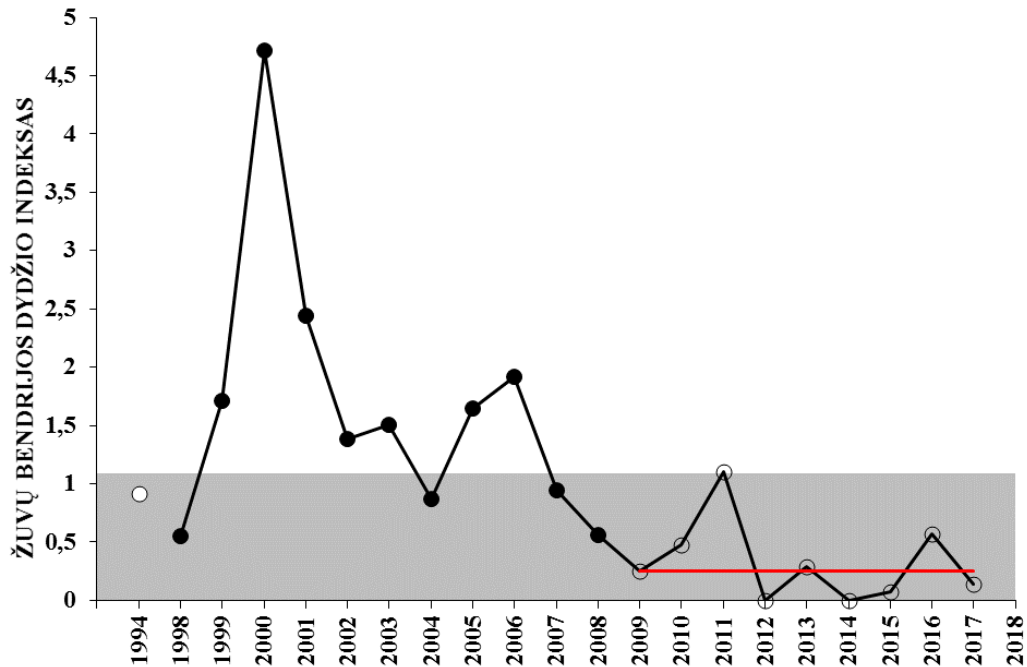
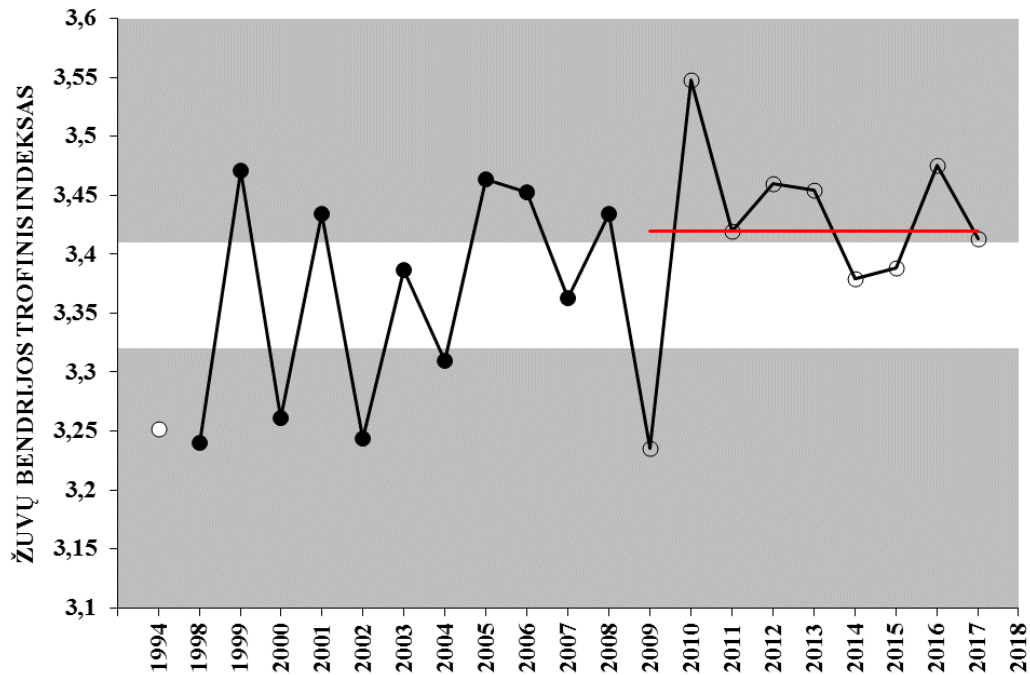
- Didesnių už vidutinę pirmos lytinės brandos normą plekšnių (>21,5 cm) proporcija mokslinių tyrimų laivų įrašuose 2003-2017 m ir Intersection Union testo rezultatai, statistiškai nepatikimas trendas ($p = 0,42$).
- 95 -asis upinių plekšnių ilgio pasiskirstymo procentilis remiantis mokslinių tyrimų laivų duomenimis ir Intersection Union testo rezultatai, statistiškai nepatikimas trendas ($p = 0,10$).

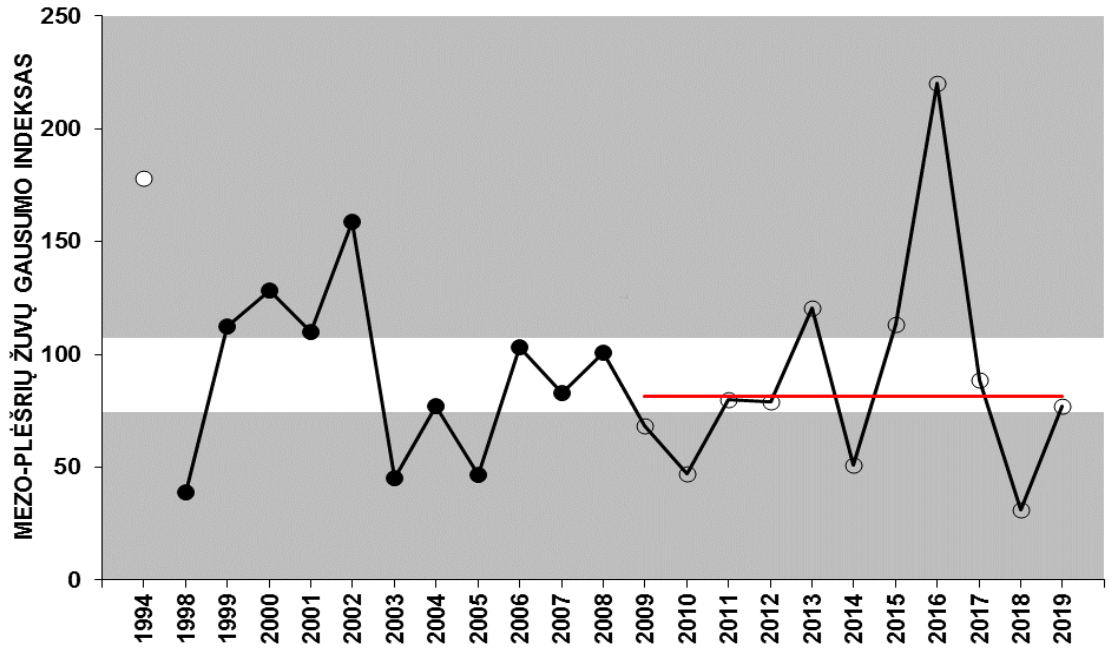
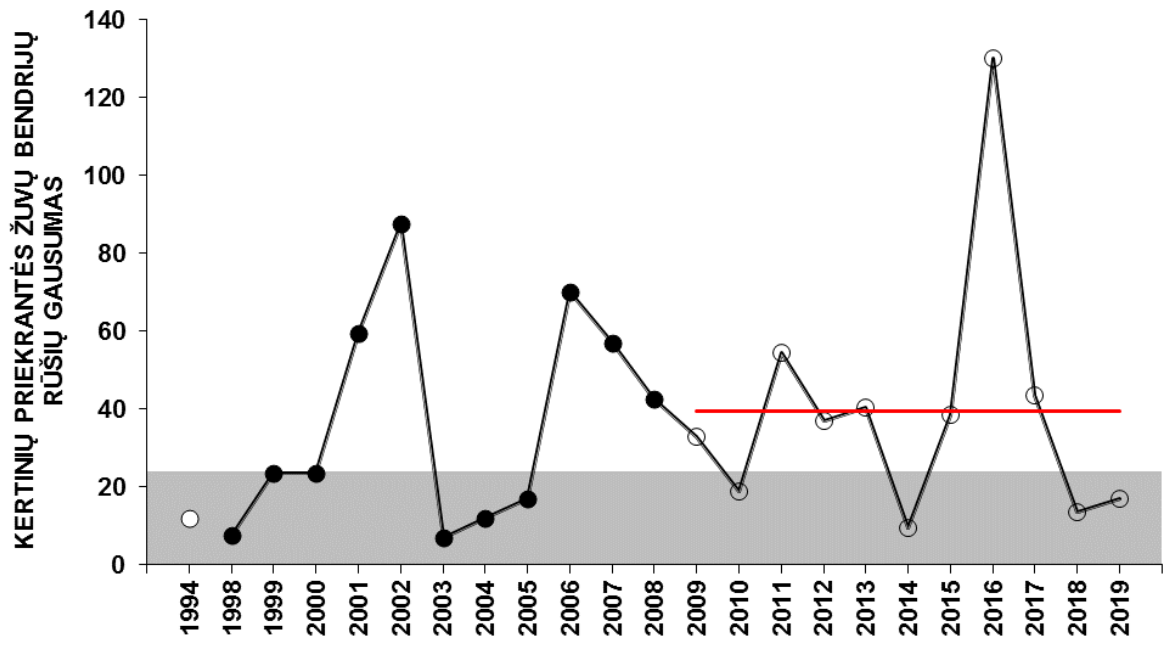
- **Monitoringas vykdomas kasmet nuo 1994 m. (išskyrus 1995-1997 m.)**
- **Rugpjūčio mėn. – VASARA: Kuršių marių įtaka**
- **Monciškės ir Būtingė**
- **14-90 mm tinklai**
- **3 naktys, 2 stotys, 2 akvatorijos**

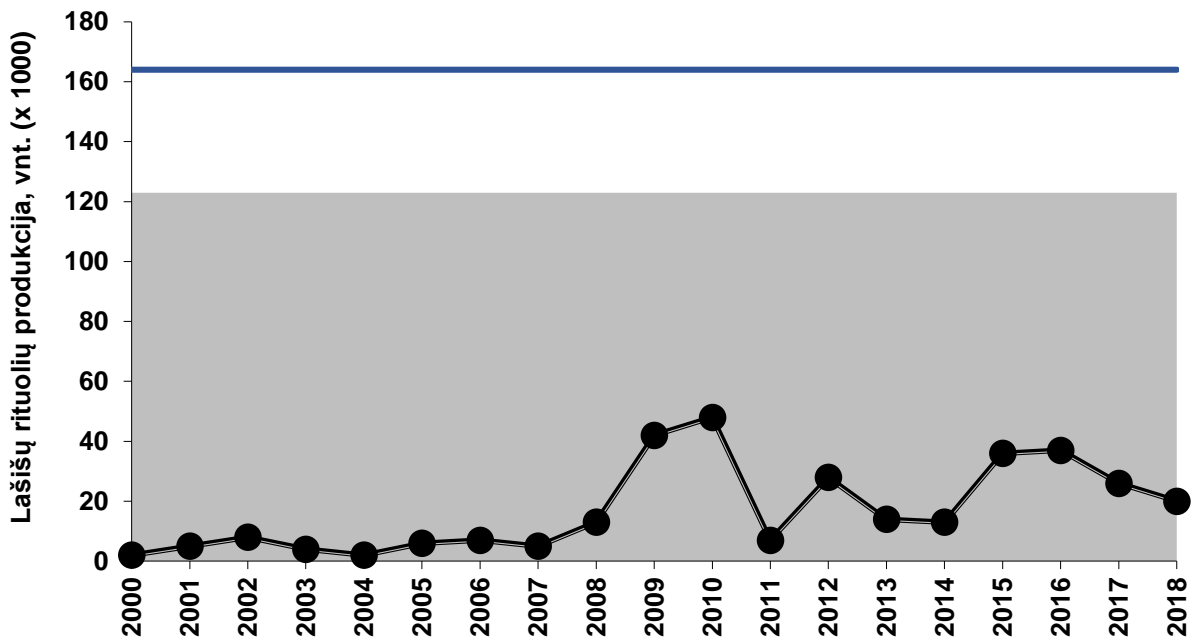

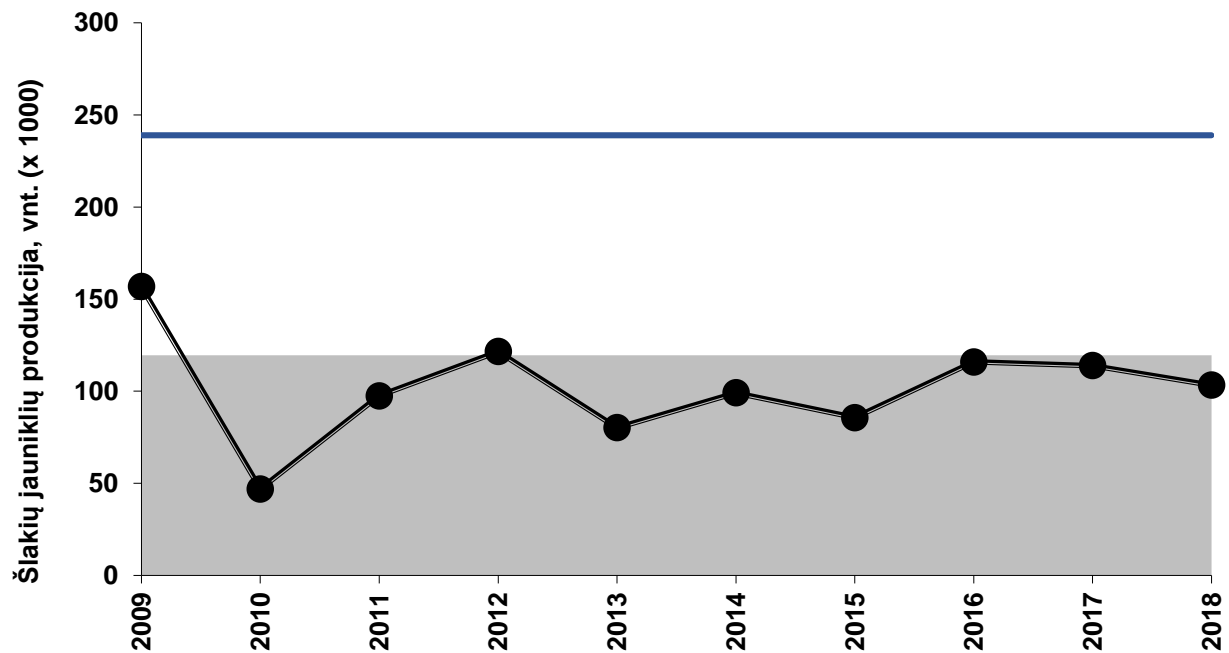

Rodiklio reikšmės sumažėjimą žemiau geros žuvų bendrijos būklės ribos nuo 2009 m. nulėmė visų žuvų rūšių, didesnių nei 30 cm, individų ženklus skaičiaus sumažėjimas.

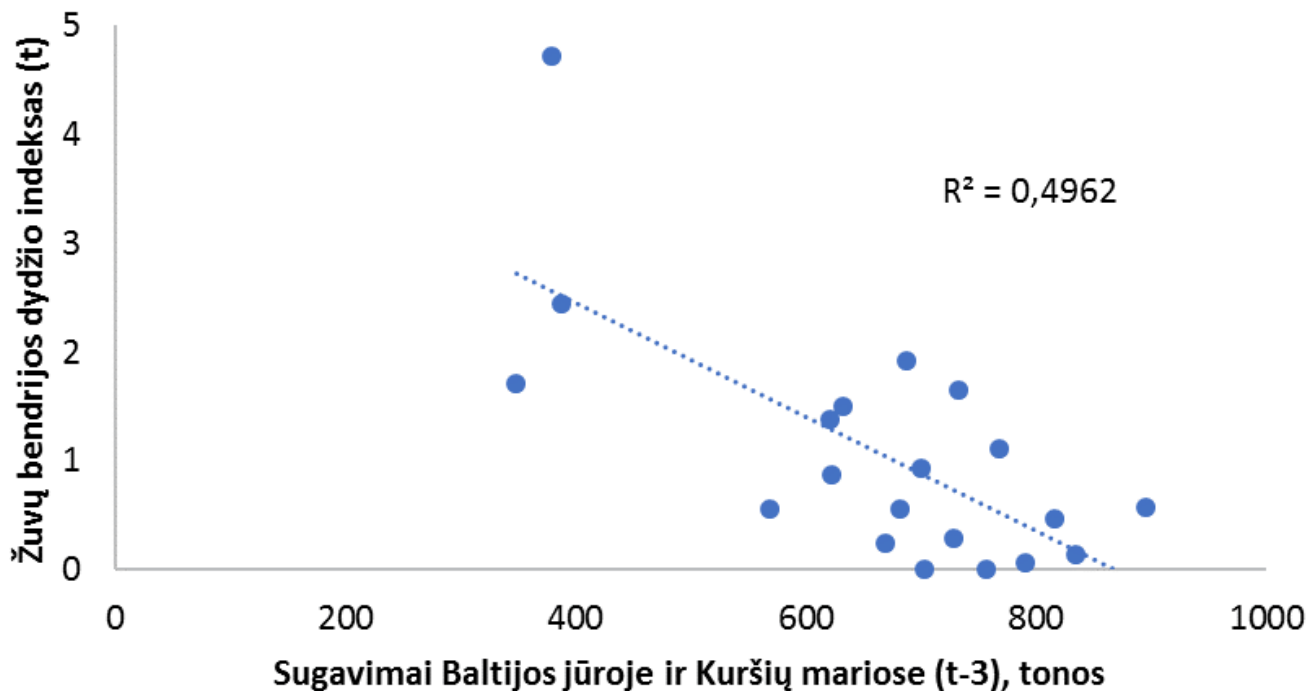
Lašišų rituolių produkcija

Šlakių jaunikių produkcija

Žvejybinio intensyvumo poveikis žuvų bendrijos dydžio indeksui

---

Stipriausia, neigiama koreliacija nustatyta tarp bendrų verslinių sugavimų Baltijos jūroje ir Kuršių mariose bei žuvų bendrijos dydžio indekso, esant 3 metų atotrūkiui – t.y., intensyvios žvejybos poveikis labiausiai pasireiškia po 3 metų.

Maistmedžiagių poveikis žuvų bendrijos būklės indeksams

		Pearson r	p
2 metų poslinkis			
<i>Bendrasis azotas Baltijos jūroje</i>	<i>Dydžio indeksas</i>	<i>0,61436</i>	<i>0,0051319</i>
3 metų poslinkis			
<i>Bendrasis azotas Baltijos jūroje</i>	<i>Dydžio indeksas</i>	<i>0,49612</i>	<i>0,036255</i>
Bendrasis azotas Kuršių mariose	Dydžio indeksas	-0,4797	0,043955
Bendrasis fosforas Kuršių mariose	Dydžio indeksas	0,60332	0,008031
Bendrasis fosforas Kuršių mariose	Trofinis indeksas	-0,52248	0,026117
5 metų poslinkis			
Bendrasis azotas Baltijos jūroje	Ivairoves indeksas	-0,65209	0,0061919
Bendrasis fosforas Kuršių mariose	Ivairoves indeksas	-0,54863	0,027761
Bendrasis fosforas Kuršių mariose	Trofinis indeksas	-0,5072	0,044927
6 metų poslinkis			
Bendrasis azotas Kuršių mariose	Ivairoves indeksas	0,55832	0,030532

Stipri teigiama koreliacija aptikta tarp maistmedžiagių kiekio Baltijos jūros priekrantėje ir žuvų bendrijos dydžio indekso esant trijų ir penkių metų atotrūkiui – t.y., **praėjus apie trims metams nuo maistmedžiagių kiekio padidėjimo, padidėja ir >30 cm žuvų gausumas.**

Žuvų augimo greitis ir vandens telkinio produktyvumas yra priklausomi nuo maistmedžiagių kiekio; 3 metų poslinkis yra pakankamas, jog padidėjus maistmedžiagių kiekiui mažesnės žuvys spėtų paaugti ir padidėtų didelių žuvų (>30 cm) sugavimai vienai standartiniai žvejojimo pastangai.

Apibendrinimas

	Būklė (2012-2017)	Trendas (lyginant su praėjusiu vertinimo laikotarpiu)
Komerciniams tikslams naudojamos žuvis (D3) SSB ir F		
Menkė	Bloga	Pablogėjo
Strimelė	Gera	Pagerėjo
Brėtlingis	Gera	Pagerėjo
Komerciniams tikslams naudojamos žuvis (D3) Didesnių už vidutinę pirmos lytinės brandos normą žuvų proporcija ir 95 -asis upinių žuvų ilgio pasiskirstymo procentilis remiantis mokslinių tyrimų laivų duomenimis		
Menkė	Gera	Stabili
Strimelė	Bloga	Pablogėjo
Brėtlingis	Gera	Stabili
Plekšnė	Gera	Stabili

Apibendrinimas

	Būklė (2012-2017)	Trendas (lyginant su praėjusiu vertinimo laikotarpiu)
Žuvų įvairovė, populiacijų struktūra, gausa ir pasiskirstymas. D1 ir D4 žuvų rodikliai		
<i>Žuvų bendrijos įvairovės indeksas (Shanon indeksas)</i>	Gera	Stabili
<i>Žuvų bendrijos dydžio indeksas</i>	Bloga	Stabili
<i>Plėšrių žuvų gausumas</i>	Gera	Stabili
<i>Žuvų bendrijos trofinis indeksas</i>	Bloga	Pablogėjo
<i>Kertinių Baltijos jūros priekrantės žuvų bendrijų rūšių (plekšnių) gausumas</i>	Gera	??
<i>Kertinių Baltijos jūros priekrantės žuvų funkcinų grupių gausumas (mezo-plėšrių žuvų) gausumas</i>	Gera	??

AČIŪ UŽ
DĒMESĪ